

## ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.  
Pe jumătate an 14.— „  
Pe 3 luni . . . 7.— „  
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și  
străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci.

Telefon  
pentru oraș și interurban  
Nr. 750.

REDACȚIA  
și ADMINISTRȚIA  
Strada Zrinyi Nrul 1/a

—  
INSERTIUNILE  
se primesc la admini-  
strație.  
Mulțumite publice și Loc  
deschis costă șirul 20 fil.

—  
Manuscrisurile nu se în-  
napoiază.

# ROMÂNUL

## Jertfele noastre de sânge pretind drepturi.

— Circulara P. S. Sale d. episcop Dr. Demetriu Radu al Orăzii-mari. —

De Anul-nou P. S. d. episcop Dr. Demetriu Radu al Orăzii-mari a lansat către credincioșii de sub păstoria Sa următoarea circulară:

„Siliți de răutatea oamenilor, pentru vaza împărăției noastre, am intrat în acest războiu, care ca și un foc îngrozitor s'a întins apoi deodată peste popoarele cele mai înfloritoare din lume, amenințând cu pustiire toată bogăția culturală, de veacuri adunată în jitițele lor. Și, deși proporția numerică a combatanților s'a arătat nouă nefavorabilă, totuși armata împărăției noastre, întru nedespărțită unire și înțelegere operând cu puternica armată a imperiului german, a stors admirația lumii prin curajul și destoinicia oștenilor săi.

Îndeosebi însă cu mândrie ne place a releva, că *strămoșeasca vitejie românească cu mare strălucire s'a dovedit și în acest cumplit războiu. Credincioși fără de nici un semn de clătinare jurământului lor sfânt, feciorii români, pe întrecute cu tovarășii lor de altă limbă, prin curajul lor de moarte despretuior, prin suportarea a orice lipsuri, prin bărbăție și statornicie fără de seamă, adecă prin tot ceea ce adevărată vitejie se numește au pus lumea în uimire și de mândria lor și nouă tuturor ei pe sine s'au făcut.*

Relevând acest punct luminos din întreg tabloul crâncenelor bătălii de până acum, și care desigur întru mărită strălucire se va vedea până la sfârșit, noi nu vom ascunde mulțimea durerilor revărsate peste inimile noastre pentru suferințele împreunate cu crunta

muncire de pe câmpul de luptă, și nedespărțite de soartea celor ce împrejurul vetrelor orfane pâinea lor în lacrimi și-o frământă. Pe lângă amărăciunile și durerile de acest fel însă, cari nemijlocit curg din ființa războiului, iaptul este, că *îndeosebi peste noi Români s'au arătat și alte necazuri din belșug cu suferințe.* Ajungând adecă dușmanul dela miazănoapte să străbată, deși numai în treacăt, în Maramurăș și apoi să cuprindă Bucovina, prin teroarea armelor, prin pustiul lătit pe urmele sale și prin amara înfricare a fraților noștri de pe acolo cu surghiunul din ținuturile de vecinică ghiată, și în același timp prin apropierea sa tot mai tare de hotarele țării noastre, și mai ales de frumoasele hotare ale Ardealului: a bună seamă, că prin toate acestea puternicul dușman a băgat spaimă și groază în sufletele românești atât pentru ziua de azi, cât și pentru cea de mâine.

Acuma însă ni-s'a dat iarăș mângăierea să știm, și știm dela locurile competente, că în urma nouilor operațiuni militare puse la cale de conducerea armatei noastre, vrășmașul a fost respins dela hotarele amenințate ale Ardealului, s'a întărit siguranța țării și după toate semnele în scurtă vreme chiar și plaiurile cele frumoase ale Bucovinei vor fi mântuite și curățite de cutropirile cazacilor.

Linștească-se dreptaceea sufletele turburate și în locul groazei stăpânească-se întru ele iarăș încrederea în dreptatea cauzei no-

stre, împreună cu neclătinată nădejde întru biruința finală. Aceasta însă nu atât însemnează, ca noi să ne încrucișăm brațele și cu ochiul fatalismului să ne uităm la timpul trecător. Nu, ci, dincontră, cu cât se extind sau se întesc mai tare flacărele războiului, cu atât mai mult noi trebuie să stăm veghetori fără de nici o șovăire la locul datorințelor noastre de cetățeni leali ai acestei patrii scumpe și de supuși pururea credincioși ai înaltului tron Habsburgic. Împreună cu toți concetățenii noștri, noi cu frățescă iubire și întru armonică conglăsuire, trebuie să desfășurăm și pe mai departe toată energia, toată întregimea puterilor noastre pentru susținerea și apărarea cu mândrie a steagului până la sfârșit. Precum frații noștri acolo pe câmp, prin strălucită vitejie pildă s'au făcut și zilnic de pildă se arată astfel și noi cei de acasă prin viață cruțătoare, prin muncă neobosită, prin dragoste cu fapta grăitoare către cei lipsiți, prin toate manifestările și eforturile patriotismului nostru nepătat, trebuie să stăm întru a patriei mântuire.

În chipul acesta luând până la sfârșit în războiu partea noastră la olaltă cu celelalte popoare ale monarhiei, cu ajutorul lui Dumnezeu, în butul tuturor prorociilor sinistre ale răuvoitorilor, vom duce, după toate prevederile omenesti, la biruință dreapta noastră cauză, și dorita isbândă va fi cununa luptelor noastre.

Iar fiindcă nu este cu putință, ca în zădar să fie truda noastră pe aceste vremuri grele și neroditor să rămână sângele vărsat cu atâtă vitejie din piepturile a sute de mii de ostași români, mai nutrim și acea nestrămutată nădejde, că *prin biruință va răsări de si-*

### Durerea unei mame.

— Nuvelă. —

(Sfârșit).

(12)

— Ce-a avut? întrebă el pe un ton înduioșat și pătruns.

— Par'că știm?! răspunse Aglăița scurt.

— A avut friguri, tae vorba Raluca. E bine acum. L-a obosit drumul.

— Știu eu ce va mai fi! exclamă Aglăița oftând.

— Iarși îți faci gânduri rele? o muștră mama ei. Dacă plângi și gândești numai la rău, îl întristezi și pe el și nici tu nu ești liniștită.

Aglăița simțea cum lacrimile îi ard pleoapele, ca un fier înroșit. Tăcerea de lângă patul lui Lorel, o făcea de multeori să-și uite durerea. Gândurile îi înfloreau ca o plantă exotică adusă ca să-i îmbete privirile obosite. Urmărea peripeții din viața ei ca un astronom, ce măsoară calea unei stea căzătoare, vrea să știe ce adâncuri a străbătut, în ce fund de mare se găsec sfărâmturi din ea. Amintirile erau pentru ea pietre nestimate desgropate din adânc de ape, curățite de noroiul, ce-l aruncă peste ele patimile vieții. Regreta că a părăsit patul lângă care era mai liniștită și-l știa și pe Lorel mai vesel și dispus. Boala părea că începe din nou și se te-

mea ca furia ei să nu crească. Fiara arată mai crudă sălbătăcie la al doilea atac.

Când au ajuns acasă, cel întâi a trebuit să culce pe Lorel. Somnul, tiranul vieții, care va fura jumătate din viață, amăgindu-ne cu imagini dintr-o lume închipuită, stăpâni iarăș trupul și spiritul lui Lorel. Se arăta oare micului bolnav fantasmagoria visului, care ne lasă în suflet numai regret, ca tot ce este irealizabil?! Toți păreau înfiorați de tainele necunoscutului. Se trudiau să știe ce va aduce ziua de mâine și mai mult se cutremurau. Un glas oobitor, străin, șoptea fiecăruia vesti triste, pe cari înzadar voiau să le uite.

A doua zi boala lui Lorel se manifestă puternic. Părea că trece prin aceleași faze ca și întâia oară.

— Să chem pe Ciprian, șopti îngrijorată Aglăița stând lângă Lorel.

Îi așază termometrul și imediat arată 40 gr.

— Poate o fi mai bine, îndrăsnea să răspundă Leuța sora Aglăiței.

— Ferească Dumnezeu, reteză vorba Aglăiței. Decât să-i fie mai rău! Să fie și el cel puțin. Ce fac eu aici; nici doctor, nici farmacie, nimic. Rămâneam mai bine în Vaslui. Poate s'a ostenit și osteneala i-a adus boala.

— Nu spune, dragul mamei, interveni Ra-

luca. Nu se poate să-i fi făcut trenul atât de rău. Era de alaltăieri încă palid și ostenit par'că.

— Du-te Costică, încheie Aglăița și telegrafiază să vie. Nu pot rămânea aici.

Costică, fratele Aglăiței, telegrafia 4 cuvinte: Vino, Lorel te dorește.

Ciprian plecă imediat ce primi telgrama și sosi a doua zi la 12 ore în Dorohoi. Plecă imediat la țară. Pe la orele 3 p. m. după ce chibzuiră dacă să cheme un doctor din Dorohoi, ori să se întoarcă la Vaslui, se hotărâră să plece la Suharău, unde era spital rural și un doctor ce-și făcuse cea mai meritată reclamă prin îngrijirea ce-o arăta bolnavilor.

Raluca îi explică că Dr. Botez dela Suharău avusese o lună în mână un caz de friguri malarie pe care-l vindecase.

— A fost bolnav băiatul cel mic a lui Dupu, spunea ea soților Scripcă. Nu credea nimeni să scape. Dr. Botez cunoștea boala fiindcă spunea el a fost bolnav de copil și a studiat-o cu interes.

Soții Scripcă se luminau auzind acestea. Luară un bilet dela Dupu, administratorul obștii sătești și plecară.

O ploaie torențială îi ajunse aproape de Suharău. Se opriră în sat la preot pe care-l cunoșteau, fiindcă judecătorul îi meditase pe când era student un băiat de școală. Preotul Dimitriu

*gur o nouă epocă și pentru neamul românesc din țările Coroanei Sfântului Ștefan, epoca bunei înțelegeri, a libertății și a frățietății adevărate, adică epoca binecuvântată a fericirii de obște.*

Susținând însă greutățile marelui războiu ce ni-s'a impus, toamai căci așa de mari sunt jertfele ce le cere, așa de întins pustiul ce-l face, așa de îngroșate deja șiroaiele de sânge și de lacrimi ce le-a pornit, — noi în același timp nu ne putem ascunde adânc simțurile of-

tări după cea din toate părțile mult foarte dorita pace.

Peste toate acestea însă, peste toate sforțările, dorințele și oftările noastre, noi știm, că soarta neamurilor stă în mâinile lui Dumnezeu, scris fiind, că Domnul țarie poporului său va da, Domnul va binecuvânta pe poporul său cu pace (Ps. 28, 11): noi dreptaceea cu toată încrederea după ajutorul lui să alergăm, și binecuvântările păcii cersind, cu frică, cu credință și cu iubire de el să ne apropiem.”

## Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

**Lista soldaților Români din comuna Bârsăul-de-sus, comitatul Sălăgiului, pe câmpul de război.**

(In 20 Decembrie 1914, comuna număra 1600 suflete, dintre cari aproape 10 procente sunt sub arme).

- Dr. Gavrilă Oșian, adv. în Bala-mare, june Vasiliu Oșian, căsătorit, are 3 copii și mamă Ștefan Criste, june, are tată și mamă Iulian Criste, căsăt., are 1 copil, tată și mamă Mitru Coza, căs., are 2 copii și mamă Longin Cosma, căs., are 1 copil și mamă Todor Cosma, căs., 3 copii și mamă Todor Cosma, june, are tată și mamă Vasile Ciurdaș, căs., are 3 copii, tată și mamă
- 10 Ioan Ciurdaș, căs., are 1 copil, tată și mamă Petru Ciurdaș, june, are tată și mamă Mihail Ciurdaș, căs., are 1 copil, tată, mamă Todor Ciurdaș (5 frați) june, are tată, mamă. Ioan Ciurdaș, căs., are 2 copii Longin Pușcas, căsătorit, are 3 copii Longin Ciurdaș, căs., are 1 copil și mamă Todor Cosma, căs., are 3 copii și tată Ioan Varna, căsătorit Macovei Andor, căsătorit
- 20 Ioan Borlan, june, are tată și mamă Iacob Andor, căsătorit, are tată și mamă Ioan Ciurdaș, căs., are 5 copii și mamă Vasiliu Crișan, căs., are 2 copii și mamă Gavrilă Oșian, căs., 3 copii, tată și mamă Griga Cosma, căs., are 1 copil și mamă Griga Leșiu, june are tată și mamă Todor Bran, june, are tată și mamă Gavrilă Bran, june, are tată și mamă Ioan Oșian, căs., are 3 copii, tată și mamă
- 30 Ioan Oșian, căs., are 3 copii, tată și mamă Gavrilă Oșian, căs., are 2 copii și mamă Simeon Bonte, căs., are 2 copii și mamă Gavrilă Gavriș, căs., are 2 copii Vasiliu Cadar, căs., are 1 copil, tată și mamă

- Todor Cadar, june, are tată și mamă Ioan Cadar (toți trei frați) june, tată și mamă George Rus, căs., are 2 copii Gavrilă Oșian, june, are tată și mamă Gavrilă Crăciun, căs., are 4 copii
- 40 Ștefan Oșian, inv., căs., are 3 copii Longin Oșian, căs., are 3 copii și mamă Ștefan Pinte, căs., are 3 copii Gavrilă Varna, june, are tată și mamă Mitru Gavriș, june, are tată și mamă Benjamin Clain, căs., are 2 copii Ștefan Clain, june Manuila Clain, june Ioan Cardoș, căs., are 3 copii Ioan Rodina, căs., are 2 copii
- 50 Ioan Micloș, june, Alexandru Micloș, june Victor Micloș, (toți trei frați), june, tată, mamă Griga Pop, june, are mamă Longin Andor, june Pavel Gergel, june Ioan Gavriș, june Gavrilă Bonte, căs., are 1 copil, tată și mamă Nichita Podina, căs., are 2 copii și tată Ilie Podina (doi frați) căs., 3 copii și tată
- 60 Zaharia Oșian, căs., are tată și mamă Longin Oșian, căs., are 2 copii, tată și mamă Gavrilă Oșian (doi frați) june, tată și mamă Todor Pușcas, căs., are 3 copii Gavrilă Ciurdaș, căs., are 3 copii Vasiliu Andor, june, are mamă Petru Uliciugan, căs., are 2 copii și mamă Mihail Oșian, june, are tată și mamă George Andor, căs., are 2 copii Gavrilă Andor, căsătorit, are 1 copil
- 70 Mitru Andor, căs., are tată și mamă

- Zaharia Varna, june, are mamă Mitru Oșian, june Griga Bozintan, june, are mamă Ioan Varna, căs., are 4 copii și mamă Lica Cațiu, căs., are 3 copii și tată George Cațiu, june, are mamă Longin Bonte, căs., are 5 copii George Oșian, june, are tată și mamă Ioan Rus, căs., are 1 copil și tată
- 80 Ștefan Oșian, căs., are 2 copii și tată Todor Rus, căs., are 2 copii și tată Mitru Pușcas, căs., are 3 copii și mamă Longin Oșian, căs., are 1 copil și tată George Flontaș, căsătorit, are mamă George Rus, căs., are 1 copil și mamă Nichita Gavriș, căs., are 2 copii, tată și mamă Ioan Flontaș, căs., are 1 copil și tată Todor Boitor, căs., are 3 copii și mamă Longin Crăciun, căs., are 3 copii și mamă
- 90 Longin Pinte, căs., are 1 copil, tată și mamă George Oșian, june Ioan Oșian, june Longin Oșian, căs., are 2 copii și mamă Ioan Chereji, june are tată și mamă Ioan Gavriș, june Zaharia Tămăian, căs., are 3 copii și mamă Longin Tămăian, căs., are 1 copil Gavrilă Tămăian, june Ioan Tămăian, june (toți 4 frați)
- 100 Ioan Crișan june și Ștefan Crișan, june (2 frați) Gavrilă Oșian, june Gavrilă Flontaș, căs., are 2 copii Gavrilă Bumar, căs., are 3 copii, tată, mamă Mitru Tămăian, june Gavrilă Prajia june are mamă Mitru Micas, căs., are 4 copii și mamă Gavrilă Bonte, căs., are 2 copii și tată Gavrilă Oșian, june, are tată și mamă Aurel Andor, june, are tată și mamă
- 110 Vasiliu Coțlu, căs., are 2 copii, tată și mamă George Oșian, june, are tată și mamă Gavrilă Bozintan, june, are tată și mamă Ștefan Oșian, căs., are 2 copii și mamă Gavrilă Bozintan, june, are tată Ioan Varna, căs., are 5 copii și mamă Todor Noțigan, june, are tată și mamă Izidor Szabó, căs., are 2 copii Nichita Noțigan, căs., are 1 copil și mamă Todor Rus, căs., are 2 copii și tată
- 120 Andreju Cozma, căs., are 1 copil, tată, mamă Ioan Podina, căs., are 3 copii și mamă Longin Mițicuș, căs., are 3 copii, tată și mamă Gavrilă Gavriș, căs., are 1 copil și mamă Ștefan Crăciun, căs., are 1 copil și mamă Ioan Oșian, căs., are 1 copil și mamă Gavrilă Bucjuman, june Alexandru Bucjuman, căs., Gavrilă Boca, căs., are 1 copil și mamă Mihail Ciocoiu, căs., are 1 copil, tată și mamă
- 130 Ioan Noțigan, căs., are 5 copii Petru Andor, căsătorit

vesel că poate să găzduiască pe fostul student Scripcă, le întinse masă. Bucuria lui nu fu deplină, înțelegând că Aglăița suferă și veghiaza viața micului Lorel.

Scoase bătrânul slujitor al altarului o carte veche, cu scoarțe tari și citi ceva pentru mântuirea durerii trupesti a lui Lorel. Nu putea să deschidă acolo unde scria despre durerea sufletească, fiindcă micul bolnav, nu pătrunse încă nici noțiunea cuvântului „păcat”. Se întristă adânc văzând ce crudă e durerea și cum lovește în oeeace e mai plâpând. Soții Scripcă păreau înviorați de găzduirea binevoitoare a preotului și era o mângâiere și aceasta.

### X.

Lui Lorel i-au spus că se întorc la Vaslui, la casa lor. A doua zi, după ce au găzduit la preotul Dimitriu, au plecat la spital. Doctorul Botez îi privi de departe cu răceală. Ere plictisit de meserie. Un nou bolnav îi părea un cadavru pe care trebuia să-l învie. Când se apropia de el, se trezia însă puterea ce stăpânește pe orice om, când l-ai pus în fața unui obstacol. La el era amor propriu, care părea o nouă și puternică coardă adaosă simțirei. Era singura satisfacție și răsplată a anilor de nefârșită și dureroasă muncă.

— Cine i-a trimis?! se întrebă el, când văzu pe soții Scripcă în curtea spitalului.

Scripcă trimise biletul. Doctorul eși îndată în curte și-i primi cu o amabilitate rece, silită.

— Dacă se poate, domnule doctor, interveni Ciprian, să avem o odaie singuri. Venim ca clienți.

— Da... da, se poate, se însenină brusc doctorul. Am o cameră de a izolării. Dacă vă convine...

— Cum o fi, îngână Aglăița cu glas tremurat și infiorat de plâns. Un pat, o consolă și două scaune, nimic mai mult, încheie ea, văzând dinaintea ochilor, într-o lumină extraordinară, tabloul camerei de spital.

Botez îi conduse într-o cameră dintr'un apartament lăaturalnic.

Lorel deschise ochii mari, ca dinaintea unei primejdii, pe care o vedea întâia oară.

— Aici suntem acasă? muștră el pe toți.

— Acasă mamă, cercă Aglăița să-l împace. Ne-am mutat în alte case și de aceea nu le cunoști.

Aglăița simțea ce dureros e să minți și cum pricep copii lucrurile fiindcă minciuna e cea mai transparentă mască.

Doctorul găsi că Lorel are malaria și că a fost rău tratat. Îi recomandă băi reci, pentru

a-i scădea temperatura. Căldura întreținea boala, în cât înlăturarea ei era un progres.

Doctorul venea de trei ori pe zi, îi făcea dimineața la 9 ore injecții cu arsenic, îi orânduia apoi o baie rece, iar după prânz îi dădea chinină.

Ciprian se plimba uneori prin curte. Spitalul era modern, compus din 3 corpuri de clădiri, zidite din cărămidă și piatră. Dedeparte păreau niște fantome ale unui pustiului fără hotare. Albul zidurilor dela apartamentul lăaturalnic contrasta ciudat cu galbenul cărămidzilor, ce străluceau ciudat în bătaia soarelui la celelalte corpuri de clădiri. Edera se agăța de uluci, ca niște brațe de femeie părăsită, ce-și găsește scăparea în brațul celui din urmă bărbat.

Aglăița privea pe geam. O liniște de cimitir plutea în curtea pavată a spitalului. Câte-un foșnet de frunză, rătăcită din pomii din vale, unde locuia doctorul, prohoddea par'că sufletele celor, ce și-au găsit moartea în încăperile goale de spital.

O fecioară ce făcea băi de frunze de nuc și injecții cu Erlich „606” își plimba umbra prin curte, căutând un punct în zare și intra undeva. Eșea iarăși, chinuită par'că de un gând, ce prevestește moartea, privea în înălțimi, căutând șirul de cocoare, ce nu treceau de nicăieri... Liniște în văzduh, liniște apăsătoare în sufletele celor, ce nu doreau nimic, ci așteptau sentința soartei...

Ioan Andor, căsătorit, are copii și mamă  
 Ioan Bozintan, june, are tată  
 Simeon Varna, june, are mamă  
 Andreiu Demian, june, are mamă  
 Lica Curuț, căsătorit  
 Longin Bonte, căs., are 1 copil și mamă  
 Gavrilă Oșian, căs., are 1 copil și mamă  
 George Vasváry, serg. major, concediat din  
 cauză de morb, căs., are 1 copil, tată, mamă  
 140 Gavrilă Crișan (+), căs., are 1 copil  
 Matteiu Petric, concediat, căs., are 3 copii  
 Todor Ardelean, concediat, căs., 2 copii, tată  
 Vasile Crișan, căs., are 2 copii, tată și mamă

Comunicat prin: Victor Vasvári, preot rom.

## Războiul.

### Telegrame oficiale.

*Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:*

**Budapesta.** — În Polonia rusească și Galitia occidentală situația generală nu s'a schimbat.

Artileria noastră grea, care operează la Dunaiet a bombardat în condițiuni favorabile cu succes regiunea dela Tarnow și împotriva țințelor vii a avut un efect bun.

În Carpați au avut loc ieri în tot locul lupte. Coloanele noastre înaintând în Bucovina au ajuns în valea de sus a Sucevei și au făcut 400 de prizonieri.

**Berlin.** — Dela cartierul principal german se anunță: Spre sudvest dela Labassée sunt în curgere lupte pentru pozițiile noastre ce se găsesc spre sud dela canal. Am recucerit o parte din tranșeea scurtă care a ocupat-o dușmanul.

În Argonnes am cucerit o parte din fortificațiile dușmanului. Dealtcum n'a avut loc nici un eveniment esențial.

La granița Prusiei spre sudost dela lacuri și în Polonia, la dreapta Vistulei au avut loc ciocniri succese. Dealtcum pe câmpul de război din ost nu e nimic de raportat.

### Ofensiva în Polonia.

**Milano.** — Corespondentul de război al ziarului „Secolo” scrie: Dela Vistula până în Carpați se dă lupta cea mai mare a lumii. Germanii s'au retras la aparență pe frontul Bzura-Rawka, ca apoi întăriți cu 10 corpuri de armată proaspete să atace cu energie potențată între Rawka și Vistula; în același timp trupele monarhiei împreună cu 3 corpuri de armată germane apasă cu toată puterea asupra centrului rusesc din Carpați, străduindu-se să ocupe valea Strujului unde probabil se va da lupta decisivă.

**Londra.** — Corespondentul din Petrograd al ziarului „Times” anunță: Operațiunile Germanilor împotriva pozițiilor rusești dela Rawka și Bzura iau proporții și sunt de o vehemență în-

cât întrec toate operațiunile de până acum. Părerea conglăsuitoare a experților și conducătorilor militari e că ne găsim în fața fazei de desvoltare a unui nou plan german. Câtă vreme acum câteva zile părerea generală era că toată puterea ofensivei germane și austro-ungare se va simți în centrul din Carpați, azi e verosimil, că încordarea Germanilor și Austrieilor își va atinge culmea în același timp în Galitia și în regiunea Vistulei.

### Presă americană împotriva blocadei germane.

**New-York.** — Ziarele americane anglofile declară de bluff declarațiunea cunoscută a Germaniei, prin care aceasta a anunțat că începând din 18 Februarie va periclita permanent apele Angliei. Vapoarele de transport americane, cu toate aceste vor pleca la drum, având deplină încredere în apărarea ce li-o va da vaselor de război engleze. În porturile ostice însă au scăzut prețurile în urma ofertului mare de grâu, fiind foarte mulți, cari totuși nu îndrănesc să mai transporte grâul pe mare. Guvernul Statelor-Unite a ținut în chestia blocării Angliei un consiliu de miniștri în care, după cât a străbătut în publicitate, s'a luat hotărârea ca America să nu ridice încă protest împotriva măsurilor germane.

**Berlin.** — „Deutsche Tageszeitung” scrie privitor la atacurile pressei americane: Nici un fel de amenințare sau măsuri din partea Americii nu va putea îndupleca imperiul german ca să schimbe sau să-și modifice hotărârea.

### Luptele la Ducla.

**Viena.** — Lupta decurge la Ducla de 6 zile. Ai noștri au avut până acum rezultate considerabile. Armata a VIII rusească, care a primit și ajutoare a avut pierderi mari. Contra ofensiva noastră câștigă teren.

### Înaintarea noastră în Bucovina.

**Bistrița.** — Trupele noastre au continuat ieri să urmărească pe dușman. Rușii fug dela Șeletin spre Rădăuți, iar dela Vama pe drumul Gura Humorei spre Suceava. Retragerea celor două coloane dușmane formează o linie paralelă. Aceste coloane au să se întâlnească la Rădăuți și dacă cea de sud ar întârzia dela aceasta întâlnire ușor poate ajunge într-o situație foarte critică.

### Ofensiva germană în Flandria.

**Amsterdam.** — „Daily Telegraph” publică în numărul său mai recent următoarea telegramă din Boulogne: Se pare, că Germanii pornesc o nouă ofensivă între Ypern și Nieuport. Artileria germană bombardează des și amenință foarte mult pozițiile aliaților. Germanii au primit ajutoare. Deasupra tranșeelelor germane virează mereu aeroplan germane. La spatele frontului german au fost concentrate noi trupe auxiliare. Regimentele cari au suferit înfrângeri au fost completate.

### Lupta aeriană iminentă.

**Berlin.** — „Lokalanzeiger” anunță: Lui „Telegraaf” i se telegrafiază din Sluis: Sâmbătă la amezi au deschis din nou focul tunurile vaselor de război, iar aviatorii francezi aruncă în același timp bombe asupra lui Zeebrügge. Deasupra lui Zeebrügge se mențin multe aeroplan germane așa că e iminentă o ciocnire între aeroplan.

### Aeroplan dușmane în Mühlheim.

**Mühlheim.** (Baden). — Ieri după amezi s'au ivit deasupra orașului aeroplan dușmane aruncând bombe, cari au căzut în apropiere de spitalul garnizoanei. Bombele n'au făcut însă nici o pagubă.

### Trei porturi engleze au fost închise.

**Genf.** — „Herold” anunță din Liverpool, că porturile Dover, Stradfort și Newhaven au fost închise pentru ori ce fel de circulație. Măsuri similare se vor lua și pentru celelalte porturi din canal.

### Rușii recunosc eroismul trupelor noastre.

**Moscva.** — Un ziar rusesc cu autoritate recunoaște că trupele monarhiei luptă cu eroism și că armatele aliate au reușit să ocupe teren pe linia dela Toronya Ludovica, care se găsește la 10 kilometri dela granița Ungariei.

### Un general francez despre situația Englezilor.

**Londra.** — Generalul francez Pau cu prilejul vizitei lui la Londra a declarat că forțele militare ale lordului Kitchener sunt prea mici. Situația în Asia și Africa nu poate fi judecată cu optimism. Cu Olanda și peninsula scandinavă circulația a încetat și paguba pentru Anglia e enormă.

### Comunicat rusesc.

**Rotterdam.** — Statul major rusesc a dat următorul comunicat:

În Prusia orientală luptele au luat în valem Interului un caracter mai vehement. La stânga Vistulei e în curgere o violentă luptă de artilerie. Contra tuturor atacurilor violente ale Germanilor ținem malul stâng dela gura Bzurei. Mai târziu am pornit noi atacuri.

Spre nord dela Witkow am avansat. La Borzymow am cucerit o tranșee dela dușman și am capturat 6 mitraliere. Dușmanul a răspuns de 3 ori cu contra atacuri, pe cari însă noi le-am respins cu ușurință (?)

Luptele în Carpați sunt foarte înverșunate.

La strâmtoarea Wyskow dușmanul atacă pe drumul ce duce la Nadwonra. Am respins aceste atacuri.

### Diferite.

— La Paris se svonește că kaiserul ar fi trimis regelui Bulgariei o misiune, rugându-l ca pe timp de o lună să se lipsească de orice acțiune. Svonul însă nu se confirmă în cercurile oficiale din Paris.

— Corespondentul din Petrograd al ziarului „Secolo XIX” anunță că în urma inițiativei luate de personalități de frunte din lumea comercială și financiară din Rusia, se va înființa în curând la Petrograd o instituție ruso-italiană menită să stabilească raporturi comerciale mai strânse și bine disciplinate între Italia și Rusia.

— Guvernul austro-ungar a oprit, precum se știe, exportul lemnului. Această măsură a păgubit mai cu seamă Italiei. În Sicilia lipsește lemnul, ceea ce amenință să producă o mare criză deoarece lemnul este materia primă de care are nevoie comerțul insulei pentru facerea lăzilor ce servesc la transportul portocalelor și lămâilor.

— Se telegrafiază din Tripoli că s'a inaugurat linia ferată care duce dela Aziziah până la poalele muntelui Garian. Lungimea acestei linii este de 33 klm. Începând dela Aziziah, considerând-o dela Tripoli are lungimea de 83 klm.

— Parlamentul francez a aprobat mărirea până la un miliard și jumătate emisiunea bonurilor de tezaur și a obligațiunilor cu scadență scurtă.

— Se anunță din Viena: Arhiducesa Zitta, soția moștenitorului a dat azi naștere unui copil sănătos.

— Împăratul Wilhelm a vizitat trupele de pe linia Bzura-Rawka.

— Lordul Kitchener va pleca la sfârșitul acestei luni în Egipt și va fi însoțit în această călătorie de moștenitorul englez.

— Ofițerii din statul major al armatei belgiene deplin înfrânate au fost împărțiți la statul major englez și francez.

C. Spiridonescu.



## Crăciunul românesc pe câmpul de luptă.

Dăm mai la vale o scrisoare de pe câmpul de război, pe care o primim cu poșta de azi dela un prieten al ziarului nostru, căruia i s'a trimis această duioasă scrisoare. Scrisoarea e de o gingăsie rară și plină de credință și de iubire față de toate datinele noastre strămoșești ale nasterii Domnului.

Palota, 10 Ianuarie 1915 st. n.

Dragilor mei! Am trecut și peste sfintele sărbători. În momentul de față, când mă cuget la voi mi se reîmprospătează tot decursul acestui praznic din motivul, că știu, că Vă interesați și de noi, cari suntem pe aceste plaiuri atât de îndepărtate. În rândul trecut prin câteva orduri v'am descris decurgerea praznicului nostru. **Praznic!** Mare cuvânt în război. Nu avem noi nici Duminecă, nici sărbătoare. În cele mai multe cazuri nici aceea nu știm ce zi e. Dar acum a fost vorbă de o sărbătoare a sărbătorilor. Inimile tuturor au fost pline de nu știu ce... Doar de bucurie? Nu. Doar de întristare? Nu știu... Știim, că e aici acel mare praznic, pe care îl petrece fiecare creștin cu mare bucurie în jurul familiei sale, în jurul iubiților săi. Și pe noi acum ce ne-a așteptat? Așa vrea poate D-zeu să petrecem acest sfânt praznic, nu în jurul iubiților noștri, nu în jurul căminului nostru, ba nici nu în casă, ci ca odinioară sfântul Coconas pe afară sub cerul liber, prin colnițe și grajduri, încălzindu-ne nu de bucuria coconasilor noștri, ci de focurile brazilor de pe vârful Carpaților. Astfel de simțăminte ne-a cuprins în sfânta seară.

Trupa mea împreună cu reg. ... și ... au fost sălășuite în L...w, prima comună peste graniță, lângă linia ferată ce trece din țară. Eu la amezăzi am plecat din M...cz cu lucrători și cu un car de nutreț la trupă, căci în L...w la trenuri a fost oprit a staționa, fiind aproape linia Muscanilor.

La 4 ore am ajuns la trupă. Puteți cugeta cu ce mare bucurie ne-a primit, căci mai ales în timpul din urmă cea mai mare bucurie a bietilor ostași e a vedea bucătăria și carul de nutreț. Ajungând la locul hotărât, bucătăria găsesc menajul și la jum. la 5 se începe împărțirea.

Oamenii vin în ordine, mănă cu toții; mâncarea caldă le cade bine. După împărțire toți se duc dela bucătărie, se așează în jurul focului ce l-au făcut tot câte 6—8 oameni. Dar ce să vezi? De altădată era sgomot, erau strigăte, ba era îmbulzeală la împărțire. Acum toate acestea au rămas. Toate fețele sunt triste, toți oamenii serioși, toți îngândurați. Ce poate fi cauza, căci doar e seara praznicului celui mare. Da, chiar asta a fost cauza. Nimeni nu a fost suflătește în L...w. toți au zburat la plaiurile plăcute, în cuiburile părăsite acum 6 luni. Nimeni nu a mai observat că e plină „ceacă” de menaj; înaintea ochilor fiecăria i-a fost familia părăsită, i-au fost copilașii, cari acum sunt lipsiți de tată, i-a fost soția îndurerată... Eu încă de tot îngândurat stam și priveam. Focurile ardeau cu flăcări, oamenii tăcuți în jur se încălzeau. Zăpada cădea cu fulgi mari, toată natura a îmbrăcat vestmânt alb. Tot aștept ce va fi. Și ce să vezi, deodată se desgheată inimile trupelor curat românești. Un grup deodată începe colinda frumoasă:

„Veniti astăzi credincioșii să saltăm  
De năsterea lui Hristos ne bucurăm”...

Lacrimi au isvorât în ochii fiecăruia. Lacrimi grei, dar aceste lacrimi au deslegat limbile pentru colinzi, apoi pentru de-a spune durerea inimii, pentru de-a vorbi cu cei lăsați acasă... Începând cu prima colindă ca fulgerul s'a electrizat toată comuna. Tot satul a răsunat de frumoasele colinzi românești. M'am alipit și eu de un grup și ascultând colinzile am petrecut până la 11 ore. La acest timp cântând troparul nasterii: „Năsterea Ta Hristoase”... ne-am căutat apoi de culcuși. Mulți au dormit în jurul focului, mulți s'au putut adăposti în grajduri, iar câți ne-am putut așeza prin căși nici nu ne-am culcat deloc, petrecând noaptea cu povești din viața civilă. Așa ne-a trecut seara de Crăciun.

Despre ziua primă și a doua nici nu am ce scrie, căci atunci a fost ca în alte zile comune. Așa, trupa mea în prima zi a primit ordin, că la 6 ore dimineața să părăsească localitatea și să meargă la R...ci; iar au să mă întorc în M...cz, unde să aștept porunca ulterioară. Cu aceasta aș fi și terminat, numai una vreau încă să vă comunic. Și anume, **darurile de Crăciun nu au rămas cu totul;** anume, a treia zi am primit și poșta cu darurile, pentru fiecare om următoarele: o turtă pachetată frumos, un pachet de alte prăjituri, un pachet de tabac; 20 de țigări; nuci; pipă și un instrument slăbuț de aprins pipa. Atâta a fost tot; nu a fost mult,

dar pentru aceea credeți le-au căzut bine atât Românașilor noștri, cât și confrăților unguri, cari așisderea acum au primit darurile de Crăciun.

Așa a trecut Crăciunul nostru.

Din corespondența ultimă am înțeles, că în aceste sfinte sărbători a-i primit sfânta taină a preoției. Acum, când se apropie ziua sfântului tău, ziua în care după proiectul de astăvară, îți vei ținea promisiunea, nu-ți poftesc altceva dela bunul Dzeu, decât ca acel idealism și naționalism cu care ești plin azi, să predominaze în întreaga viața ta apostolică... Cu un cuvânt rog pe bunul Dzeu să fii un adevărat preot românesc...

Dar pentru aceea încă nu termin, căci azi am puțin răgaz.

Sunt cu toate bine, numai așa vreme urită avem, că nici spune nu se poate. În toată ziua trebuie să ducem mâncare la trupa din P...a, sat dincoace de graniță, în R... sat dincolo de graniță. Incontinuu pe un drum serpentin trebuie să mergem așa, că patru cai abia pot duce bucătăria. Vântul suflă, zăpada cade, dar pentru aceea pământul nu e înghețat. Unde pășește omul se tot cufundă. Așa e timpul pe la noi. Cred, că și prin părțile noastre sătmărene.

Apoi acum într'adevăr nu vreau a Vă mai plictisi. Mai înainte însă vă doresc dela bunul Dzeu tuturor An nou fericit, iar ție multe zile onomastice.

Sărutându-vă cu drag rămân al vostru iubitor:

C.

## INFORMAȚIUNI.

Arad, 9 Februarie n. 1915.

### Invitare la abonament.

Cu începerea unui an nou, anul al V-lea, de existență al ziarului „Românul”, adresăm on. noștri abonemenți de până acum rugarea să binevolască a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe anul 1915, ca expediarea regulată a ziarului nostru să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonemenți, ci vor intra în sirul abonemenților și alți numeroși cetitori și prieteni al ziarului nostru.

Profităm de ocazia aceasta pentru a adresa și on. noștri abonemenți restanțieri — institute, ca și patriculari — rugămintea, ca deodată cu abonarea ziarului nostru pe anul 1915, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Costul abonamentului pentru „Românul” zilnic rămâne și pentru anul 1915 neschimbat:

|                          |           |
|--------------------------|-----------|
| Pe un an . . . . .       | 28.— cor. |
| Pe jumătate an . . . . . | 14.— cor. |
| Pe 3 luni . . . . .      | 7.— cor.  |
| Pe o lună . . . . .      | 2.40 cor. |

Pentru România și străinătate:

|                    |             |
|--------------------|-------------|
| Pe un an . . . . . | 40.— franci |
|--------------------|-------------|

Numărul popular:

|                          |        |
|--------------------------|--------|
| Pe un an . . . . .       | 4 cor. |
| Pe jumătate an . . . . . | 2 cor. |

Pentru România și străinătate:

|                    |           |
|--------------------|-----------|
| Pe un an . . . . . | 8 franci. |
|--------------------|-----------|

Cererile precum și costul de abonament să se adreseze la: **ADMINISTRAȚIA ZIARULUI „ROMÂNUL”, în ARAD, str. Zrinyi nr. 1/a.**

**Generali pensionați.** Monitorul oficial al armatei anunță că M. Sa a dispus trecerea în pensiu a generalului Ioan Friedel, loc.-generalului Iuliu Mandry și a general-majorului Francisc Resch din Arad, comandantul brigăzii 34 de infanterie. Din acest prilej loc.-generalul Iuliu Mandry a fost decorat cu clasa a II-a a „Ordinului coroanei de fer”, iar general-majorul Francisc Resch cu clasa a III-a a „Crucei pentru merite militare”.

**Mulțumită publică** Primind colectele de mai jos, aduc în numele ostașilor răniți, ce stau sub îngrijirea mea, călduroase mulțumiri danielor suflete, dorindu-le ca Dumnezeu să le răsplătească din belșug frumoasa faptă.

Dna și d. vicecolonel V. Trailovici — Viena 20 cor.  
D. Patriciu Tiucra, preot în Semlac dela: Biserica gr. or. română 10 cor., Lazar Adamovici, paroh 4 cor., Patriciu Tiucra, paroh 2 cor., Teodor Macian 70 fil.

Stefan Ionuș 1 cor., Ioan Hidiș 1 cor., Lazar Ionescu 1 cor., Sofia Herteg 2 cor., Nicolae Galiș 1 cor., Mitru Barbu 40 fil., Ilie Julian 1 cor., d. preot Atanasie Căpitan din Apateu 30 ștergare, 1 măsaie mare, 6 buc. pânză și a colectat 27.20 cor.— *Livia Dr. Vuia*, conducătoare spitalului din seminarul român.

† **Ana Dr. Ilie Ivacicovici n. Bărtoiu** (din Cernăuți) după lungi și grele suferințe a decedat în 2 Februarie a. c. în vârstă de 27 ani. În mormântarea a avut loc în 4 Febr. a. c. în cripta familiară din Deliblat. Odihnească în pace!

## Ultima oră.

### INSTRUCȚIA NOULOR CONTINGENTE ÎN RUSIA.

Berlin. — Din Kiew vine știrea, că în întreaga Rusie s'au chemat noi contingente sub drapel, cărora îndată ce li se împrospătează instrucția, care nu constă decât în a mânări arma bine, sunt trimise pe câmpul de luptă. Afară de aceasta în toate garnizoanele din Rusia se depune o mare activitate pentru instruirea nouilor recruți, cari vor forma mai multe armate, pe cari Rusia le va trimite la primăvară în război.

### MISIUNEA LUI GHENADIEFF LA ROMA.

Berlin. — Svonul despre nereușita dlui Ghendieff la Roma se confirmă oficial. Ministrul Bulgariei Popov a declarat că nu s'a realizat acordul politic italo-bulgar.

Misiunea lui Ghendieff la Roma este oficială, dar n'are nici un mandat să încheie un tratat.

### ATACUL DECISIV AL GERMANILOR LA VARȘOVIA.

Budapesta. — După telegrame sosite la Londra Germanii au început atacul decisiv împotriva Varșoviei. Lupta este colosal de crâncenă.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

## Vând și cumpăr

**Cartofi,  
Frecăței (tarhană),  
Ălănină,  
Unscare de porc,  
Paie și napi p nutreț  
per maja metrică și per vagon  
Kalmár Endre  
prăvălie de produse.  
Arad, colțul străzilor Asz-  
talos S. și Chorin.**

Ka 2361